

REVISTĂ
LITERARĂ, BELETRISTICĂ ȘI DE DISTRAȚIUNE.

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTULŪ
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 19.

Bistrița, 1/13 Octombrie 1894.

Anul IV.

Vicenza.

(Novelă.)

O tinere albaneză, fată de țeran, avea o mare simpatie față de unul dintre amicii mei, talentatul pictor G. Pe femeia o numiau Vicenza și venea câte odată în Roma, ca pictorilor nostri mai buni să le servescă de model. Naivitatea și trăsurile, care arătau curățenia sufletului acestei copile a munților, o făcură de obiectul stimei pictorilor, care stimă prin purtarea-i modestă a și meritat-o.

Din ziua aceea, când observă bucuria lui G., Vicenza nu mai părăsi Roma. Albanul, tēlul frumos al acestui ținut răpitor, îl schimbă ea cu o chilie mică, întunecată, în care pe Trastever ședea la o comerțantă, grijindu de copii aceleia. Totdeauna își afla ea pretext, ca câtă mai adese să cerceteze laboratorul „bello Francese”.

Astfel o aflai eu acolo într-o zi. G. cu fața gânditoare ședea înaintea stativii sale cu penelul în mână. Vicenza ședea la picioarele lui, ca cănele înaintea stăpânului său. Urmăria totă privirea lui, cu dulce asculta totă cuvântul lui; câte odată se ridica iute, stetea înaintea amantului ei, cu ochi însetați îl privia; de odată îi săria în grumazi și erumpea în risu său în plâns, necugetându la aceea, ca să-și tainuască pasiunea înflăcărată.

Fericirea tinerei femei de Albano rămase câteva luni neconturbată; dar jalușia trebui să o nimicescă. Fidelitatea Vicenței deveni suspectă înaintea lui G. Din minutul acesta G. închise ușa dinaintea femeiei și îi interzise a-lu mai pute vedé. Acesta despărțire o tortură de mörte pe Vicenza; o cuprinse o grósnică desperare. Țile întregi petrecea pe promenada „Monte Pincis”, căci spera, că acolo va conveni cu G.; respinsé ori-ce mângăiere, și pe zi ce mergea era mai melancholică și încunjura mai multă ómenii.

Mé incercai a-i recăștiǵa amantul neînduplicat. . . Inzédarú Dacă conveniam cu fata și vedeam pe fața ei urmele lacrimilor vęrsate, ochii ei oboșiți, nu puteam face mai multă, decâtă să-mi întorcă privirea și mă depărtam suspinându. Într'o di însé o găsiți pe țermurul Tiberului. O vęđui, cum umbla în sus și în jos pe stâncea țepișă, pe care o numiau aleul Poussin.

— Cum, Vicenză! unde vrei d-ta să mergi? . . . Nu te temi? — D-tale nu ți ertată să mergi mai departe, căci mi se pare, că vrei să faci ceva nebunie.

— Dă-mi pace domnule. Nu mă reținé!

— Dar ce faci aici singur?

— Dar nu ști, că elu nu voiesce a mă mai vedé; decâtă nu mă mai iubesc; decâtă mă ține de viclenă, infidelă, cum ași puté să mai trăiesc? În apă vreu să morú. —

Și cu acestea erupse în vaiete duréroșe, căđu la pământ, își smulgea pērul și rostia înjurătur nebune asupra fauritorilor, urđitorilor suferințelor sale. — După-ce în fine deveni mai liniștită, o rugai să-mi promită, că baremi până mâne va rămâné liniștită; până voi face și ultima încercare la G.

— Ascultă-mé, sērmană Vicenză. Incă ađi ilu voi vedé; îi voi spune totul, ce pasiunea nefericită a d-tale și compătimirea, care o simțescú față de d-ta, voru aduce pe buzele mele, ca să-lu impacú. Vină mâne diminețá la mine; atunci îți voi spune, ce am isprăvitú și ce trebuie să faci d-ta, ca să-lu molcomesci pre deplinú. Decă asta nu-mi va succede și alta într'adeverú nu-ți mai rămâne înderéptú — atunci — atunci Tibrulú încá totú aci va fi.

— O, domnule! d-ta esci prea bun! așa voi face precum d-ta ȳici.

Pe sérá întru adevérú am convenitú cu G., l'am

chemată la o parte, îi povestii scena ce am vădută și tare l'am rugată, să-i dea nefericitei o convenire, pentru că numai asta o pôte mântui.

— Șericesce încă odată — îmi finii rugarea. Imi dau capul, că sërmana fată e victima rêtăcirea. De altecum și de-ar fi tôte zădarnice încă te asigură, că în desperarea sa a fostă o frumșetă de admirat; abia potî vedé o scenă mai dramatică. Privesce-o baremî ca pe unu capu de operă!

— Acea pôte să fie adevără, prietine Mercură, tare bine o aperi! Mă dau! Incă în sêra asta ilu voiu cercetă pe acelu respectiv, care îmi pôte da o dclucire detailată asupra acestei întêmplări ridicole. Dacă m'am înșelat, atunci bine, pôte veni la mine. Atunci cheia o voiu lăsă în ușă. Iar de nu voiu lăsa cheia în ușă, atunci să scie, că mi-am câscigatâ dovedî, că suspiciunea a fostă basată și atunci te rog, să lăsămă lucrul pe veci întru atâta. Acum să vorbimă despre altă-cc; cum îți place laboratorulă meu celă nou?

— Decâtă primulă e mai bună, dar aspectulă e puțină frumosă. Eu să fiu fostă ca tine, așî fi ținută pentru mine mausordulă, chiar și numai pentru aceea, ca să potă vedé biserica S. Petru și mormântulă lui Adriană.

— Tu totă celă vechiă rămâni și în veci umbli totă prin nori! — Apropo, nori — să aprindemă sugări — așa. — Și acum adio. Mă ducă să întrebă, iar tu te du și spune clienței tale hotărîrea mea din urmă. Totuși sum curiosă să sciu, care dintre doi suntemă înșelați!..

În ziua următoare Vicenza veni diminéta la mine. Incă dormiam. La începută nu voia să-mi conturbe somnulă, dar în urmă neliniștea torturătoare o învinse. Luă gitarulă meu și făcū câteva accorduri, cari mă treziră. Când îmi deschisei ochii, cu o curiositate nedescriptibilă stetea înaintea mea. — Dómne! câtă de frumôsă era! Speranța îi însufleși trăsurile frumöse; pe față îi lucia roșetă pasiunei; tremura.

— Auđi Vicenză, așa credū, că te va primi. Decă cheia îi va fi în ușă, atunci te-a ertatū și atunci . . .

Cu unū strigătū de bucurie ilu întrerupse sermana fată; imi sêrută mânilă udându-le cu lacrimile bucuriei; plângea și fără să pôtă pronunță unū șingurū cuvântū, fugi din chilia mea. Se mai întorse înapoi odată, pe față avea surisulă cerescū alu mulțumirea, care mă pêtrunse ca o rađă cerescă.

Peste câteva ore — chiar mă îmbrăcam, — veni la mine G. și cu față seriôsă imi đise:

— Ai avută dreptulă. Eu m'am înșelatū. Dar pentru ce nu a venită Vicenza? O-am asceptatū.

— Cum? Dar nu a mersū la tine? Ađi diminéta după-cc i-am spusū hotărîrea ta, mai nebună de bucurie fugi dela mine. În timpū de cinci minute a trebuită să sosescă la tine.

— Nu o-am vădută, baremî că cheia mi-a fostă în ușă.

— Ceriule! — am uitatū să-i spună, că acuma ai atelierū. În locū să te caute în alu doilea etagiu sigură că te-a cautatū pe mausord!

— Să mergemă, să mergemă!

Am fugitū pe mausord. Laboratorulă de demultă era închisū. În ușiorulă ușei era implântatā o săgétă de argintū, pe care Vicenza o purta în pèrulă ei. G. îngrozitū o recunoscu, era donulă lui. Iute fugiramă la locnița fetei pe Trastever, de acolo la Tibru pe aleulă Poussin; pe toți omenii îi întrebaramă — nimene nu o-a vădută.

— În fine auđimă nișce tonuri aspre, cêrtă înfocată ne grăbirămă acolo doi pierde-véră să sfădiu pentru vèlulă albă a Vicenței. Nefericita femiă ilu rupse de pe capū și-lu aruncă pe țermură, când sări în apă

(Hector Berlis)

(Din scrierile lui Iuliu M.)

De demult!

*Te-am visatū, erai frumôsă,
Aveai buđe dulci, subțiri,
Ochî mari, plini de străluciri
Doiöse.*

*Pe-alū tēu sinū cu nurî ceresci,
Răđimai fruntea-obosită
Și-mă părea, că-a mea ursită
Tu-mă esci.*

*Și în față ta priviți,
Era tótă fericirea,
Ce o putea dá iubirea
Cea de-ântăi.*

*Și-ași fi vrutū vieța-'ntregă
Să te am, să totū trăiescū
Și cum scitū să te iubescū
Și să-mi fi dragă.*

*Unde esci, când vei sosi,
vistă frumosū și neuitatū?
Pentru ce m-ai și lăsatū
În dorî de đî?*

*E o vreme-'ndepărtatā
Și eu totū te mai iubescū
Și-ași dorî să te-'ntălnescū
Aievea odată.*

*Să plecū fruntea-mi, să se culce
Pe-alū teu sinū ca'n alea vremuri
Și pe buza mea să-ți tremuri
Gura dulce.*

*Să desmerdū nuri-ți ceresci
Și șuvițele-ți de părū
Și să simtū în adevērū,
Că a mea esci;*

*Vai și prin întréga lume —
De atunci te-am căutatū
Și de tine n'am mai datū,
Dulce nume!*

V. B. Muntescu.

Jurământulū Leoniei.

Romanū de Percy Golding.

Traducere de G. C. Bărnulescu.

(Urmare)

— Și dacă voiu refusă, ce va fi atunci?

— Atunci te voiu arătā ca pre unū omū de nimica ce ești și tatālū meu te va pușcă ca pre unū căne turbatū. Și acum te întrebū pentru ultima orā, îți convinū condițiunile mele ori ba?

Devaux se gândi câteva minute și în urmă veni la hotărîrea, că ar putē fi primejdiosū a duce pre lady Syna la estremeitate, fiindcă cunoșcea încăpățînarea ei. În urmarea acēsta rēspunse: — Voiu subscrie scrisōrea, lady Syna.

— Acēsta scrisōre e alcătuită de avocatū și atātū de bine chibzuită, ca în nici unū casū să nu mă poți înșelā. —

— Mē judeci greșitū — vorbi contele aperându-se.

— Eu nu, căci îndată dela începutū te-am recunoscutū, că nu ești altăce, decâtū unū aventurierū fără inimă! — rēspunse dēnsa scurtū.

Dupăce contele subscrie scrisōrea ea i întinse câteva bancnote și vorbi: — Aici ai o sută punți, restulū ilū vei primi, când vei fi ajunsu la loculū destinațiunei d-tale. Ești păcălitū, conte Devaux! — adause dēnsa ridēndū și bătēndu-și jocū de elū.

Ah! demonū în formă de femeică, cum ași dori să-ți înfigū pumnalulū în inimă-ți! — scrāsni contele, când eși din odaiā cu fața consumată de furiā.

XXX.

Lordulū Deveral după întrevorbirea cu Leonia se îndreptā cătră clubū și cu o grabă deosebită intrā în sala de lectură, unde în acēsta parte a țilei se afla de ordinarū baronulū Leopold Elvaston.

Aici George desprețuindū mâna întinsă cu amicalitate a baronului vorbi posomoritū: — Mē prinde mirarea, că d-ta mai poți sta față în față cu mine.

— Nu te înțelegū — contrariā baronulū cu linisce.

— Peste puținī vei pricepe — vorbi tinērulū bărbatū și devenindū totū mai vehementū continuā: — Ōrecând te-am ținutū unū omū de onōre în înțelesulū

adevērātū alū cuvēntului și de omū cu principii determinate, înainteā căruia onōrea unei femei este sântă, acum însă sum silitū a-ți spune, că mi-am schimbatū părerea și că înainteā mea nu ești decâtū unū omū de nemica și unū trădătorū.

Unū momentū stete baronulū fără a dice unū cuvēntū, apoi cumpănindū greutatea imputărilor aruncate lui în față, contrariā în tonū rece și tăietorū: — Pentru aceste vorbe nesocotite vei avē a-mi dā satisfacție, lordū Deveral, fiindcă pentru ca să te poți exprimā astfelū, trebuie să fii smintitū ori bēntū. De n-ai fi fiulū tatālui d-tale nu te-ai mișcă viu din acestū locū!

— Pōte vei negā, că domnișōra Șorley nu trāesce sub acoperișulū d-tale?

— Ba, pentrucă — mulțamitā lui D-đeu — sermana și persecutata copilā în casa mea a aflatū unū asilū de mântuire și nisuința mea are să fie să spargū țēsētura minciunilorū, în care au încureat-o gurile rele.

— De acum te vei numi „apărătorulū nevinovăției“ ilū luā George în rīsū.

— Și dacă va fi chiar așa, cu acēstā titulă voescu să întimpinū pre ori ce persecutătorū. E destulū de durērosū, că astăđi suntū puținī bărbați, cari să se angajeze la principiulū, că i dătoria fiecāruia a luā în apărare sexulū debilū — sunā rēspunsulū seriosū alū baronului.

— Vorbe, nimicū alta decâtū vorbe! — rēspunse George nerăbdătorū. — Nu voiu părăsi Anglia până ce nu-ți voiu smulge din mână victima. Dă-mi vōia să știu, unde să te potū întâlni.

După puținā cugetare baronulū Elvaston rēspunse: — Māne diminēță voiu veni la d-ta, tatālū d-tale încă are să fie martorū la întrevorbirea nōstrā.

Și pre ce vreme să te acceptū?

— La trei ore, voiu încunoscînță despre acēsta și pre tatālū d-tale — rēspunse baronulū liniscitū, dar rece. —

George blăstămându în internul său pre baronul Elvaston plecă cufundată în gânduri neplăcute către casă, fiindcă niusința lui se cetescă ori se se distragă în jocul de biliardă, se zădărnici prin dispozițiunea lui adevărată desperată.

Intr'acea contele Devaux escugetă unū nou planū de operare, despre a căruia realizare îndată vomū află amănunte.

Dela postulū său de spionagiu de după perdele observă Devaux, că baronul Elvaston eși cu trăsura la preumblare și murmură: — Aerulū e curatū, acum curândū la lucru!

XXXI.

— Trebuc se vorbescū cu domnișora Șorley! — Cu aceste cuvinte dete astutulū conte servitorulū unū biletū, pre care scrisese câteva șiruri și când acesta se întorse și i spuse ordinulū baronului Elvaston, că în absențiā aceluia nu e ertatū se lase pre nime inlăuntru i dete o monetă de aură.

— Ce pôte voi? Dar totuși trebuc se-lū primescū, fiindcă serie, că i vorba despre unū lucru de cea mai mare importanță. Pôte în urmă, că Syna a făcutū vre-o mărturisire, — cugetă Leonia cetindū biletulū și dete ordinū se conducă pre conte inlăuntru.

— Sperū, că-mī vei escusă obrăsnicia — vorbi contele Devaux închinându-se. Cu o grabă vedită continuă: — Dar timpulū sborā și cine scie, dacă n'am venitu prea târđiu.

— Și despre ce-i vorba? — îngână Leonia spăriată. —

— Mē voiū esplică pre scurtū, deorece mē grăbescū fōrte. Bărbatulū, despre care îți spusese mē pre patulū de mōrte și are a-ți împărtăși lucruri importante.

— Cum ai aflatū acēsta? — întrebă tinēră copilă cu neîncredere.

— I-am datū adresa mea că în casulū, dacă d-ta ai avē încredere în mine, se potū servi de mijlocitorū. Credū, că ți-am împărtășitu acēsta!

— Da, de sigurū; dar ce am de făcutū în acēsta causă?

— Momentanū se vii cu mine la dēnsulū și înainte de ce va închide ochii se-i descoperi secretulū vieței d-tale.

— Nu potū pricepe nici decum, ce pôte fi — murmură Leonia cu jumătate glasulū.

În acestū timpū contele aruncându asupra ei o privire pre furisū vorbi lingușindu-se: — Tatălū d-tale n'a făcutū nici-când amintire despre unū secretū?

Câteva minute stete Leonia cufundată în gânduri profunde, dar iute își aduse aminte de cuvintele din urmă a tatălui său, ce jăcea pre patulū de mōrte, vedū în minte mâna lui întinsă în momentulū din urmă, când puterile ilū părăsiau și sārindū repede vorbi: — Îndată sum gata se te însoțescū, conte; nu am destule cuvinte,

se-ți mulțumescū pentru interesulū, ce-lū nutresci pentru fericirea mea!

O satisfacțiune deplină implū inima contelui, când după câteva minute la brațulū Leoniei se aședă într'o trăsură, care cu iuțela posibilă alergă la loculū desemnatū de dēnsulū.

— Aici susū, domnișora Leonia — țise contele cu politētă, conducēndū pre Leonia pre o scară aprōpe fără capētū.

— Cātū de susū locuesce sermanulū omū! — rēspunse tinera copila abia resuffāndū; — trebuc se fiā înfiorătorū a jăcē morbosū atātū de depărtatū de toți ōmenii.

Cu unū zimbetū demoniēcū deschise contele o ușă grea de stejarū și cu cuvintele: „am sositū“ conduse pre Leonia într'o odaiā întunecōsă.

— Ce întunerecū e aici, nu se pôte deosebi nimicū! — îngână Leonia devenindū îngrijată.

Îndată aprinse Devaux o lumină de cēră.

— Tinera copilă uitāndu-se cu grōzā împrejurū după morbosū, țise: — Dar unde-i, conte? Eu nu-lū vedū! —

— Răbdare numai, domnișorā, mai întâiū trebuc se-la pregătescū pentru aparința d-tale.

— Te rogū, grăbescū — vorbi Leonia cu unū zimbetū silitū, în timpū ce tremura de frică.

— Nu voesci se ocupi locū — replică Devaux — oferindu-i cu curtenire unū scaunū, — înainte de ce te voiū întroduce la sermanulū omū, am se-ți împărtășescū ceva.

— Vorbescū și nu întinde multe vorbe, deorece baronulū Elvaston ar putē luā în nume de rēu absențiā mea. —

— Te voiū ascultā — rēspunse contele prinđendū mâna Leoniei. Când însă dēnsa voi se și-o tragă cu grabă dela dēnsulū, elū adause: — Permite-mi totuși se ținu câteva minute acēsta mică și iubită mână, căci dacă ai scii totulū, de sigurū nu mi-ai denegā acēsta plăcere.

— Unde-i omulū? Nu potū rēmānē mai multū aici!

— Omulū e mortū!

— Atunci pentruce m-ai adusū aici? — întrebă Leonia galbinā de frică.

— Pentrucă se-ți descoperū misterulū vieței d-tale și vieța mea se o depunū la piciorēle d-tale. Ioanū Șorley nu ți-a fostū tatā; d-ta esci unica fică a unui omū bogatū.

— De unde scii acēsta? Cu ce poți documentā afirmațiunea d-tale?

— Prin hārtii, ce se aflā în posesiunea mea.

— Dă-le încōce, te conjurū! — se rogā Leonia.

— Sub o condițiune, Leonia. N'ai observatū, că eu te adorū?

— Nu vreu se te ascultā mai departe, te rogū! — contrariā Leonia și încercā a-și trage mâna. — E o

tradare ordinară a mă deținé în acestu locu depărtat de ómeni și a-mí vorbi despre amorú. Nu vreu să mai audă nici unú cuvântu!

— Ei și dacă îți spuneam, că baronul Elvaston e tatăl d-tale?

— Acea nu-i cu puțință, d-ta îți bați jocu de mine.

— Îți jorú pre toți sfinții, că vorbescú adevărulú. Baronul Elvaston e tatăl d-tale!

— D-đeu sê te binevinte pentru acestu cuvântu! — îngâná Leonia. Apoi adause: — Scuză-mí vehemența de mai înainte, dă-mí hârtiile și însoțesce-mé până la acela, despre care ai đisú, că-mí este tatá; noi vomú cercá sê-ți arêtamú în faptá mulțumita nóstrá.

— Numai unú lucru potú primi din partea d-tale, Leonia — mâna d-tale. Fii nevasta mea, altă-ce nu pre-tindu nimicu.

— A ceea-i imposibilú; scii, că iubescú pre lordul Deveral și prin urmare nu potú fi a altuia — contrariá Leonia cu serioșitate. — Dă-mí hârtiile și lasá totú lucrulú în judecata mea, ca sê-ți arêtu mulțumita.

— Vei primi hârtiile, când vei deveni contesa Devaux. Sê fie óre așa greu a uitá pre lordul Deveral? Purtarea lui trebuie că ți-a doveditú în deajunsú, că elú în adevêrú nu te-a iubitú. Eu ți-ași fi cređutú cuvântulú d-tale în butulú tuturorú clevetelorú.

— Ce sê facú? — suspină tinêra copilá.

— Mâne sê te măriți după mine, atunci apoi pre-dau hârtiile tatálui d-tale, iar noi părăsimú acêsta țerá friguróșá și căutámú fericirea în alte ținuturi mai calde.

— Și dacă voiú đice ba?

— Atunci hârtiile vorú fi date flacárilorú!

— Nu vei avé îndrâsnéla a le nimici! — esclamá Leonia îngrijată.

— Și pentru-ce nu? Dacă d-ta, cunoscêndú patima mea, totuși refusezi a deveni a mea, atunci mă ofensezi cu multú mai tare, decâtú eu pre d-ta, când refusezi a-ți dá la îndemână doveđile, eari pre d-ta te facú fica unui bărbatu atâtú de distinsú.

— Condu-mé îndêrêptú la baronul Elvaston și atunci mâne îți voiú împártáși rêspunsulú meu.

— Nu potú; aici, încá în acêsta nópte trebuie sê affu hotárireá d-tale.

— Esci smintitú, conte Devaux? Cum îndrâsnesci a mă ținé aici în contra vóiei mele. Numai decâtú deschide ușa! — esclamá Leonia, stândú înaintea contelui asemenea unei regine ofensate.

— Fii pre pace, nu ți-oiú clinti nici unú firu de pêrú. Acum te voiú lásá singurá, fiindcă nu-mí stá alta la îndemână, decâtú a compromitá pre fiitórea contesá Devaux. Mâne diminéță mă voiú re'ntórcé cu unú preotú.

— Nu mă măriți după d-ta nici când, mai bine vreu sê morú! — contrariá Leonia cu hotárire.

— Uiți frumóșá Leonia, ce va đice lumea, dacă vei părăsi mâne diminéță acestu locu nu ca soția mea — o luá în risú contele.

— Ștregarú blástematú! — se vâetá Leonia acum devenindú pentru primadatá la cunoșcința situațiunei sale periculóșe. — Sê-ți fie rușine, că ai ademenitú în acestu locu pre o copilá, ce ți-a arêtatú atâtá încredere. Te urêscú din totú sufletulú!

— Folosesci cuvinte prea aspre față de bărbatulú, în a căruia putere te affi. Nu ți-se pare lucru primeșdiosú a-mí face opoșițiune?

— Nu, deórece stau sub scutulú unei puteri mai înalte! — vorbi Leonia cu capulú rădicatú și cu ochii îndreptați pre cerú.

Pe unú minutú fú cuprinsú Devaux de simțeminte mai umane, dar în curêndú gândurile rele cuprinsêrá tótá ființa lui și contrariá: — Mê silescí sê fiu aspru și crudelú. Te conjurú sê aibi milá de mine și de d-ta însa-ți!

— Hotárireá mea i gata; nici când nu-ți voiú întinde mâna. Dacă nu-mí dai hârtiile comiți o înșlătoriá ordinará.

— Fiindcă sê vede, că d-ta ți-ai pusú de gândú, ca sê mă batjocoresci, mă vêdú astrinsú a rêmâné aici până mâne diminéța, dórá până atunci ți se va mai schimbá părerea.

Vêđêndú Leonia primejdia, în care sê affa și împinsá de gândulú, că în orice chipu sê scape de societatea acestui aventurierú fără inimá, vorbi în tonú mai domolú: — Lasá-mé acum singurá și mă voiú încereá a mă convinge despre gravitateá párerilorú d-tale și în urmarea acesteia a mă conformá dorințelorú d-tale.

— Vorbesci serioșú?

— Da, dar am trebuința de timpú; totú lucrulú mi-a venitú așa de repede și pre neacceptate.

— Mâne voiú veni, Leonia, ca sê te ducú de aici ca pre soția mea; numai în acestu chipú te potú mântui de judecata osênditóre a lumii.

— S'a dusú, mulțumitá lui D-đeu! — suspină Leonia rêmásá singurá.

Apoi încereá prin strigáte puternice a atrage atențiunea órecui, ca sê o mântúeseá, dar tótá truda i fú zádarnică, căci numai echoulú glasului sêu i rêspundea.

Suspînândú se lasá pre unú scaunú și esclamá cu desperațiune: — Atotputernice Dómne aperá-mé de dușmaní, căci eu sum prea slabá, ca sê mă potú luptá în potriua lorú!

XXXII.

Precum s'au fostú înțelesú baronul Elvaston și George sê întâlnirá la contele Deveral.

Cestu din urmă se uitá uimitú la fiulú sêu, acum la vechiulú sêu amicú.

În urmă luá cuvântulú baronulú đicêndú: — Ne cunoșcemú deja de treideci de aní și pre basa acestei amiciției vechi te întrebú, că ținutu-m'ai cândva capabilú, ca sê nebunescú o copilá nevinovatá și prin aceea sê devinú unú trădătorú, unú ștregarú?

— Destulă, Elvaston! Oricine te cunoșce de omul celă mai vrednică de respectă. Cine ar puté cuteză a vorbi o minciună atâtă de mișelăscă.

— Ficiorulă d-tale e acuzătorulă meu, — răspunse baronulă Elvaston arătândă spre George.

— Ce să însemne acésta? Ți-ai perdută mințile George? — vorbi contele Deveral cu severitate.

— Am judecată după cea ce am vădută, tată. Mi s'a spusă, că domnișora Șorley se află în casa baronului Elvaston. Cu tóte aceste n'am dată acestei afirmațiuni nici o credință până ce nu m'am convinsă cu ochii mei proprii despre adevărulă aceleia.

— Și tu ai cutezată, nebunule, a suspiționă pre ună bărbatū din simplulă motivă, că acela în modū cavalerescū a ocrotitū în casa lui pre o fată nefericită? In adevărū mi-e rușine, că trebue să te numescū fiulū meu! —

— Retragi-ți vorbele? — întrebă baronulă pre tinerulă bărbatū.

— Da, dacă ți-am făcută nedreptate, baronū Elvaston, și sum gata a-ți cere ertare, căci recunoscū, că judecata mea e turburată.

— Înainte de ce-mi vei mai dice tată, ai să rogi pre vechiulă meu amicū de ertare! — vorbi contele cu serioșitate.

— I voi scrie — contrariă George eșindū cu grabă din odaiă.

— Cătū de curēndū va părăsi Anglia acestū flăcău încăpăținatū, altmintre cu atâtū mai bine pentru noi toți. Imi vine a crede, că și-a perdută mințile.

— Nu judecă așa aspru și cugetă, că și noi amū fostū ȝrecând tineri. Ficiorulă d-tale e amorisatū până preste urechi în domnișora Șorley — o copilă — ce e dreptă — din cele mai frumose și mai inocente, din câte cunoscu.

— Dar ce ȝicr de istoria cu copilulă?

— Copilulă fără indoială e alū unei prietine, careia i-a promisū, că nu o va tradă și pentru cea se sacrifică pre sine.

— Atunci trebue se fiă o adeverată eroină, Elvaston — vorbi contele Deveral cu căldură, — numai gândescū, că a mersū prea departe cu tăcerea, când stă în jocū fericirea ei.

— Tocmai în cea jace nobleța caracterului ei — replică baronulă Elvaston; — o femeică, care suportă chiar disprețulū numai ca să-și fiină promisiunea dată e mai multă decâtū āngerū.

— Concedū, dar afflu, că a fostū fôrte neprecaută, că s'a angajatū la unū atare secretū. Ōngerii sē nu se amestece între lucrurile pământesci.

Bărbații stringēndū-și mână cu cordialitate sē despărțiră. Intrevorbirea avută li înmări preteșugulū și făcū, că iubirea baronului Elvaston cătră protegiata lui se fiă mai căldurosă.

XXXIII.

— Căpitanulă de cavalerime Peckard?! Anetă, imposibilă, elū e deja mortū! — esclamă lady Syna trecēndū-i ună fiorū prin tóte membrele.

— Iti jorū mylady -- contrariă Aneta cu serioșitate. Numitulă domnū e aici în casă și ascēptă sē fiă primitū.

— Ce va ȝice soțulū meu, dacă va află, ce rēu am lucrată! — suspină Syna lasāndū-se pre unū scaunū.

— Ce se spună domnului, mylady? — întrebă Aneta îngrijiată.

— Sē-i spun, că am moritū, cea va fi mai bine atâtă pentru elū, cātū și pentru noi toți. — Dar nu! Póte că iubirea lui va afla o escuză pentru purtarea mea fără inimă. Sē între!

Unū minutū mai târđiu întră Egon Peckard; dar nu mai era ofițerulă ușuratecū cu ochii ridētori.

Unū bărbatū serioșū era acela, pre care ilū strinse Syna în brațe în vreme ce dēnsulă vorbi: — Scumpa mea nevastă, mulțumită lui D-ȝeu, că te revedū! N-ai nici unū cuvēntū de binevenire pentru mine? Bucuria revederei ȝi-a legatū inima? — continuă elū acoperindū-i buzele cu sērutări înfocate.

— O Egon, dacă ai sci tóte, m-ai respinge dela sēnulă tēu iubitoră, căci —

— Pentru îndurarea lui D-ȝeu, ce voesci sē ȝicr? Dară nu, că eșci soția altui bărbatū? — gemū Egon cuprinsū de o grijă nedescriptibilă.

— Nu, o nu; vȝđi tu, că nu am inelū de căsătorie — răspunse Syna cu grabă. — Dar -- adause trăgānāndū, — e vorba de copilulū nostru, pre care l'am datū în mână străine, căci n-am avutū curajulă sē dau la ivelă căsătorie nōstră.

— Unū copilū, unū semnū alū dragostei nōstre! — murmură elū cu unū zimbetū de fericire. — De-ași fi muritū în o țēră străină, atunci nu mē puteam împărtăși nici-când de acésta fericire!

— Pentruce nu-mi faci nici o imputare, precum în adevărū meritū? — suspină Syna.

— Fericirea de a te fiină érăși în brațele mele, scumpă nevastă, imi alungă ori ce gândū referitorū la greșelele din trecutū, la carū portū și eu cea mai mare vină. O viétă nōuă are sē începă pentru noi amēndoi!

— Mulțumită lui D-ȝeu, că m'am unitū érăși și acum sē mergemū la tatălū meu și sē-i spunemū tóte, mai multū nu sum în stare a suportă povara secretului.

Mână în mână cercară ambii soți pre bētrānulū conte și i depuseră la picióre mărturisirea lorū pocăitóre.

Numai cu mare greutate i succese Synei a linisci mânia părintelui sēu, fiindcă la mărturisirea ei se simți fôrte lovitū; în urmă însă mișcatū de supērarea și lacrimile iubitei sale copile vorbi: — Iti ertō, de uitatū numai timpulū va fi în stare sē mē facă sē uită.

Syna se mulțumi cu aceste cuvinte, deórece cunoscea destulū de bine pre tatălū sēu, ca sē scie, că elū va comunică totū lucrulū cu mamă-sa.

XXXIV.

Dupăce contele Devaux lăsa pre Leonia singură se îndreptă către locuința lui, ca să-și facă pregătirile pentru plecare; apoi urcă pre trenul suteranului ce conducea dela Caring-Cross la Groverstret, ca să cercce ună amică, pre care se-lă rōge să-i fiă martoră de cunună.

Tōte mergă minunată — murmură dēnsul lăsându-se în perinile moi ale cupeului, — paserea-i în lațu. — Atotputernice Dōmne, ajutoră! — strigă elă deodată și în momentul următor contele Charles Devaux cădū prada Dynamitiștiloră, cari de câțva ani prin machinațiunile loră criminale implură de frică întrégă Anglia.

Elă și alți schilaviți fură duși în spitalulă celu mai aprōpe.

Când în dimineța următoare își veni în fire se rogă, ca să se recerce baronulă Elvaston câtă se va putē mai iute ca să vină la elă.

— Nu trebuie să vorbesci, — rēspunse îngrijitōrea, — starea d-tale e primeșdiōsă.

— Voiū mai trăi eu încă dōue ore? — intrebă contele spăriatū.

— Da, numai nu vorbi!

— Curierulă a plecatū? spune-mi; nesiguranța imi pripesce mōrtea! — gemū nefericitulă, ale căruia ore erau numērate.

— Trebuie să aibă unū pēcatū greu pre inimă, — cugetă îngrijitōrea suspinândū în vreme ce se plecă preste muribundū și i insuflă mângăiere.

*

(Finea va urmă.)

Din Hygiena românilor economi.

Munca, odichna și somnul.

Orī ce mișcare sēu lucru, ce le efeptueșce corpulă, se esecută prin activitatea mușchiloră fiindū ajutați prin glesne și ôse.

Mușchii, cari nu suntū altceva decâtū carnea din corpū, nu numai atunci desvōltă activitate, când ne mișcămū sēu lucrāmū, ci și de altădată, când stāmū în piciorē și când ședemū.

Dovada acēsta o pōte observă ori și cine din oboșela, ce o simte, când stă în piciorē sēu când șede vreme mai îndelungată. Tōte mișcările și afacerile nōstre țilnice se întēmplă prin încordarea puteriloră musculare, cu care ocașiane se perde din corpū o mulțime de căldură și putere, se folosescce din noi o anumită cantitate de cărbune, Oxigen, Azot și Hidrogen. Aceste suntū patru elemente gāzōse de mare importanță în corpū, căci fără de ele n'amū putē trăi. Ca să nu le perdemū de totū, avemū să le restituimū parte prin aerulă, care-lă inspirāmū, parte prin apa, ce o bemū și prin vidualēle ce le māncāmū.

Perderea acestorū elemente gāzōse provine din arderea substanțeloră, cari constituescū organismulă. Pre cum corpulă va isprăvi muncă mai grea și mai multă, în acea proporție se va spori și perderea elementeloră și substanțeloră din elă. La tōte aceste ne servescce de argumentare consumarea mai repede a alimenteloră și bēturiloră, primirea în cantitate mai mare a **oxigenului** și sporirea acidului carbonicū, care-lă dāmū afară din noi prin deseale resuflări.

În privința afaceriloră fizice corpulă omului s'ar putē compară cu mașinele artificiale. Dacă pretendemū dela o mașină, ca să desvōlte mare putere, avemū s'o încărcāmū cu multă materială ardătoră d. e. cu cărbunī. Tocma așa este și cu corpulă omului, când voimū a pretinde dela dēnsulă lucru multū și mare putere fizică,

avemū să-i întindemū multe și bune alimente, ca să pōtă isprăvi și continua munca, de care s'a apucatū. Mai alesū substanțele bogate în azotă și cărbune, grāsimele, carnea și pânea suntū acelea, cari se folosescce pentru producerea căldurei și a puteriloră fizice. Decī dară sporirea substanțeloră cărbunōse în corpū se face în interesulă desvōltărei puteriloră fizice.

Tocma pentru acea, omulū în timpū de mișcare și de lucru să silesce a restitui perderea substanțeloră și elementeloră prin acea, că resuflă mai desū, bea fluidități mai multe și mānāncă alimente mai multe, căci tōtă activitatea organismului în timpū de lucru e mai pronunțată decâtū în odichnă.

Puterea mișcătoare desvōltată prin lucru grăbesce totdeodată și mistuirea mai repede a māncărilorū. Prin urmare și corpulū în timpū de activitate împreunată cu perdere de puteri încă va pretinde mai bună porție de vidualē și bēturī, pre care le primesce și le consumă cu mai mare poftă în timpū de lucru ca de odichnă. Cu deosebire să va ivi o mare lăcomie la māncările grase și cărnōse, la bēturile stimulante, acrișore și receritōre.

Când omulă lucră prea multă, când elă își încordă puterile prea tare și nu are vidualē de acele, cari să-i restitue puterile, musculătura lui începe a tremurā, nervii slăbescce și va intră o debilitate generală, care numai cu greu va putē fi reparată prin odichnă și alimente puternice. Orī-ce muncă, fiă acea intelectuală sēu fizică, când se face cu cumpētare, nu strică, decă însă acea trece peste mēsură cuvenită nu este bună, căci organismulū să ostānescce prea tare și în fine va aduce o slăbire dāunătoare sănētății. Orī și care omū în afacerile lui casnice trebuie să aibă'n vedere, că nu lucră numai pentru astăzi, ci și pentru mâne. Ca să încunjure decădința totală a puteriloră fizice are să-și folosescce așa

puterile, încât să-i ajungă și pe de altă dată, să lucreze cu cumpătate și îndată ce observă, că puterile-i slăbesc, câte odată să mai înceteze cu munca și să-i dea corpului nițelul răpausului său odihnă. Un răpaus de o oră, săvârșit pe la amiază în ziua de lucru va restitui oboseala corpului unui om muncitor.

În răpausul resuflările devin mai rare, circulația sângelui mai domolă, toate organele se liniștesc în slujba lor fiziologică și tocmai prin aceste moderațiuni corpul încă se reculege în puterile lui de mai înainte apucându-se de lucru cu putere mai înverșunată. Acei oameni, care se ocupă mai mult cu cețitulă, cu scrisul și cu gândul se obolesc mai tare în funcțiunile intelectuale, decât în cele fizice. Ocupațiunea spirituală ostănesc în deosebire nervii și organele simțirii, paralizează respirarea, comprimă circulația sângelui și turbură mistuirea regulată. Pentru cei, care se ocupă în continuu cu afaceri intelectuale va fi necesară a mai face și câte o preumblare prin aer bun și curat baremi câte 2—3 ore pe zi.

Somnul.

Somnul este o stare liniștită cu multă mai perfectă și mai lungă decât repausul său odihnă.

Trebuința de odihnă împreună cu somnul este totuși așa de necesară pentru corp ca și hrana și beutura. Corpul în stare de odihnă cu somnul se silește a aduna în sine oxigenul și pe celelalte materii, pe care le-a pierdut în decursul muncii. În conformitate cu vrasta în timpul de 24 de ore omul are lipsă de odihnă cu somnul în proporție diferită.

În lunile și anii din întâi după naștere, pruncii își petrec viața mai mult în somnul decât cu ocupațiunii și tocmai pentru aceea dormitul lor mai îndelungat le convine foarte bine pentru dezvoltarea corpului crud și tinere. Cu înaintarea în vârstă ei pretind totuși mai puțină odihnă. Așa d. e. unui băietă de la 4—6 ani pentru restaurarea obosealilor lui se recomandă dormitul de 11 ore; de la 6—10 ani de 10 ore,

„ 10—14 „ „ 9 „

„ 14 ani în sus e destul somnul de 8 ore, pentru cei adulți de 7 ore. Vedem din această împărțire, că pe timpul dezvoltării corpului, în etatea de pruncie și de juneță omul are lipsă de odihnă mai îndelungată ca atunci, când corpul deja și-a ajuns culmea dezvoltării sale, care se sistăză cu etatea de la 20—24 ani. Precum în toate cele, așa și în odihnă și somnul, omul are să țină o anumită regulă, de la care nici când să nu se abată.

Somnul și odihnă cea mai perfectă să petrecă în locuri sau în odăi provădute cu temperatură moderată și cu aer curat. Este foarte nesănătos a dormi în aer umed, în curenți de vânt, în recelă, în grajduri și în locuințe de acele, unde nici când nu se premeșne aerul.

A nu da corpului odihnă și somnul lui regulat,

însemnă atâta ca și când ai voi a-lă nimici, fiecare noapte pierdută scurtează foarte mult din firul vieții. Chiar acest rezultat se poate accepta și de la somnul prea mult și neregulat.

Când cineva dorme prea mult e trândav, mole și leneș în toate afacerile lui.

Precum mănecarea neregulată și multă strică organele misturei; precum lucrul prea forțat nimicesce puterile, așa și somnul întrebunțat fără regulă și peste măsură alterează sănătatea. Timpul cel mai potrivit pentru odihnă cu somnul este noaptea, era pentru lucru ziua. Răpausul cel mai bun și somnul cel mai plăcut se întâmplă de la 10 ore seară până la 5 ore dimineața. Mai profund e somnul în orele de medianoapte.

Nu-i consulta a pune terminul de durmire pe la amiază noaptea și nici după aceea.

Cine se culcă după 12 ore din noapte nu și împlinește nici somnul și nici odihna recerată.

Unul ca acesta în ziua următoare se va simți slab în toate afacerile și isprăvile lui.

Un somnul de $\frac{1}{2}$ ciază după prânz pentru băieți, pentru bătrâni și pentru oameni betegoși e foarte folositor, căci se recrează în puteri, pe cei tineri și tari îi moleșește. Poziția cea mai corespunzătoare în timpul dormitului este culcarea pe latura dreaptă. Somnul pe latura stângă apasă bătăile inimii și conturbă circulația sângelui. Din culcatul pe spinare să stănescă visurile grele provenite din încălzirea măduvei spinării, alții horeăiesc din grumază, pentru că li se apasă limba pe gâtă și împedecă intrarea aerului în organele de resuflare.

Pe pântec se apasă stomacul, ficatul și celelalte organe de mistuire, din care cauză digestia vuptuală nu va percurge regulat.

Ca să dormi liniștit și fără visurile grele trebuie să încunjuți toate cauzele, care pot să iriteze creierul și nervii. Așa a fi d. e. și încărcarea peste măsură a stomacului cu alimente grele de mistuit și cu bețuri iritătoare.

Todăuna, de câte ori voești a te odihni bine, culcă-te în asternutul pus în locuință cu atmosferă curată și fără curenți, cu temperatură egală și potrivită. Seara ferește-te de supărare și mânie, decât voești a te bucura de somnul dulce și plăcut.

Așternutul.

Așternutul are foarte mare înriurintă asupra odihnei și asupra somnului.

Patul și așternutul să fie așa întogmite, încât cel care dorme în ele să aibă locul comod atât în lungime pentru întinderea corpului, cât și în lățime pentru cuprinderea grosimei. Stavila patului să nu fie mai înaltă decât 0.50 metri de la pardosela casei în sus. Va fi de lipsă acest spațiu, ca să potă umbla liber aerul pe sub el. Așternutul vine așezat în

Diverse.

Isprăvile lui Păcală. Una dintre figurile cele mai cunoscute și mai generalizate în povestile poporului românesc e figura Păcală. Insușirile cele mai caracteristice sunt întrunite în această figură. El e nepăsător, fără pretenții, nostim, glumeț, invențios, pedant etc. și în orice împrejurări el se scie află și pre toți, cu care vine în atingere, îi trage pe sforă. Greutățile cele mai mari el le învinge prin istețimea lui fără multă greutate. Din lucruri mici și fără nici o însemnătate el scie să scotească la cale lucruri poznașe, de să te încrucești. El trece o viață plină de aventuri și la urmă se alege gospodar și om cu stare. D-lu Petru Dulfu, cunoscutul nostru scriitor, folosește această figură dimpreună cu toate aventurile, în care se prezintă ea în povestile populare românești, de subiect la o frumoasă epopee populară în 24 de cânturi, ce a scos de sub tipar la București. Naturalitatea și limba frumoasă, cu care d-sa a descris în versuri toate peripețiile vieții acestei interesante figuri, ridică valoarea acestei lucrări așa că ar fi pagubă să nu o aibă și citească fie-care român cărturar. Se estinde pe 256 pagini octavă mare cu o mulțime de ilustrații bine reușite și costă 3 lei 50 bani. Se află de vânzare: la Socec, Sfetea din București, precum și la toate librăriile principale din România.

Din casa magnaților. În 6 Octombrie a fost respins proiectul de lege, referitor la libertatea religioasă, iar în 8 Octombrie a fost respins proiectul privitor la recepțiunea Ovreilor.

D-lu Septimiu Albini, membru în comitetul partidului național, care din cauza bôlei în timpul pertractării procesului Memorandului n'a putut fi judecat deodată cu ceilalți, a stat pe banca acușătorilor în acel proces numai în 9 Octombrie n. c. și a fost judecat la 2 1/2 ani închisore de stat și la portarea speselor de 46 fl. 39 cr.

Promovare în capitulul gr. cat. din Gherla. Maiestatea Sa Monarchul cu datul Ischl 22 August 1894 la propunerea ministrului r. u. de culte a aprobat promovarea graduală a canonicului custode Ioan Papiu de canonic lector, a canonicului scolastic Alexandru Bene de canonic custode și a canonicului Cancelar Ioan Georgiu de canonic școlastic.

Sfințirea bisericeii din Șintereagă, după cum am anunțat în un număr anterior, s'a sevrit în 8 Octombrie n. c. după programul publicat. Ca delegat episcopesc a funcționat M. O. domnă Mihailă Făgărășan, zelosul protopop al tractului Becelean. La actul sfințirii prelungă delegatul eppesc a funcționat respectabilul protopop al Ciceu Cristurului M. O. D. Grigore Pușcariu și mai mulți preoți din tract și juru. Publicul asistent a fost imponent. La o oră după amezinteligința în număr de 70 s'a

intrunit în casa fruntașului acestei comune, d-lu Bartolomeiu Sigarteu, unde — laudă celor două fice ale acestui fruntaș domnișorele Lucreția și Eugenia, — s'a servit ună escelentă prânză comună, împodobită cu o mulțime de toaste insuflete. Primul toast l'a ridicat M. O. D. protopop Făgărășan în onorea Ill. Sale Episcopului diecesan. Au mai toastat d-nii Pușcariu, Popan, Salvan, Grigore Rusu, Gavrilă Petri, Pompeiu Făgărășan, Ioan Botean, P. Salvan, Neamțiu etc. De seră a fost petrecere, care în veselie deplină s'a continuat până în dimineața următoare. Contribuiri s'au adunat preste 400 fl. v. a. Astfel s'a sevrit sărbătoreea, care a încoronat cel mai frumos act românesc din această comună.

Congregațiunea de toamnă a comitatului Bistrița-Năsăud anunțată pre 10 Octombrie, din motiv, că pre aceea și a cădută o sărbătore ovrească, s'a amânată pre 11 Octombrie a. c. În această congregație au fost a se pertracta mai multe cauze, ce pre noi Români ne-au privita și interesat mai de aproape. Mulțămă insufletei pregătiri, făcută din partea vrednicilor conducători, rezolvarea favorabilă a acelor cauze anticipative era asigurată. Trebuia numai, ca membrii români, 48 la număr, să se prezente la adunare, decât nu cu toți, cel puțin în majoritate. Dar durere nepăsarea ne cuprinde, chiar atunci când trebuința pretinde cea mai mare energie. Din 48 membri s'a prezentat o mică minoritate. Notoric, că și cu această mică minoritate, câtă timp ea a luat parte la adunare s'a câștigat mult. Dar după amezinteligința în un număr de membrii prezenți s'au depărtat din Bistrița, s'au pierdut unele cauze, deși nici la aparință în totu cazul de un interes arător. Durerile și necasurile noastre prefindu interesare și sacrificiu din partea tuturor. Glasul vrednicilor conducătorilor trebuie dat ascultare și îmbunătățirea va urmă. Credem, că ne-am înțeles.

Logografu.

De

Veturia Lișcan

Din următoarele 61 silabe: „a, ag, arn, ba, ca, clé, ca, di, da, dan, dt, e, ge, go, ge, gar, ger, ho, ha, iu, ior, ia, i, le, li, la, le, la, la, man, ma, ne, ni, om, o, pe, rie, ro, ri, rist, ral, ri, sing, si, sin, ta, ton, ti, ung, u, u, u, u, un, ulm, van, var, va, was, xii,“ să se formeze 22 de cuvinte, a căror însemnare e următoarea:

1. Un Athenian, sub a căru domnire și-a ajuns Athena punctul de culminațiune.
2. Un popor în Europa.
3. O carte sfântă.
4. O creatură.
5. O inzulă în oceanul atlantic.

6. Unu oraşu în Ungaria.
7. Unu bărbatu însemnatu în România.
8. Unu oraşu în Italia.
9. Unu oraşu în America nordică.
10. Unu profetu eliberatu din prinsórea babilonică prin regele Ciru.
11. Numele unei seminţii de Indieni.
12. Numirea studenţilor unei facultăţi în singularu.
13. Unu fostu rege în Sparta.
14. Unu riu în Asia.
15. Munte în Europa.
16. O Țerisóră însemnată în istoria romaniloru.
17. Unu statu în Europa.
18. Unu deşertu în Africa.
19. Unu poetu germanu din secolulu de acum.
20. Unu sculptorú francezu din seclula presinte
21. Insulă în Oceanulú atlanticu.
22. Numele unui arbore.

Literele inițiale cetite de susu în josu dau titlulu și numele unui bărbatu românú, ér celea finale cetite de josu în susu îi dau numirea, ce cu dreptú o merită

Timpú de deslegare până în 1 Decembre a. c. Intre gâcitorí se va sorți o carte.

Casa și grădina
la
„BOMBARDIER“
de pre promenadă,
potrivită pentru
birtú de érnă și véră
este de vëndare.

Intrebările suntú a se adresá la proprietarulú

F. Affenzeller.

P. T.

Prin acésta se aduce onoratalui Publicú la cunoscința, cumcă **Institutulú tipograficú** de sub Firma **CAROL ORENDI** în **Bistriță**, cu ziua de 20 Augustú a. c. a trecutú prin cumpérare în Firma

CAROL CSALLNER

și dela 1 Octomvrie 1894 se află în strada unгурéscă Nr. 17, unde se va conduce mai departe; și totodată rogú pe m. o. publicú a-ne onorá cu comande câtú de numérose, asigurându serviciú promptú, punctualú, eftinú și spre îndestulirea deplină a stimațilorú clienți.

Acestú institutu primisce spre tipárire **Cărți de sciința, literaturá** și **didactice; statute, foi periodice, tarife comerciale, industriale, de hoteluri și restaurante; registre și imprimate** pentru tóte speciile de serviciú. **Imprimate artistice** în aurú, argintú și ori ce felú de colorí; **circulare, adrese, compturi, scrisori, cuverte, prețuri-curente, afișuri** de tóte mărímile și **diverse anuniuri. Programe elegante, invitători** la petreceri și baluri, **bilete de visitá** de diferite formate; **Bilete de logodná** și **nuntá, bilete de înmorméntare** și **totú feliulú de tipárituri**, atâtú pentru oficii câtú și pentru persóne private.

Sperându, că atâtú stimații nostri misterii vechi, câtú și alții noi nu ne vorú denegá binevoitorulú sucursu,

Bistriță, la 20 Augustú 1894.

semnezú cu stimá

pr. Tipografia **CAROL CSALLNER**,
George Matheiu, conducétora.

paturî de feru ori de lemnü. Cele de feru suntü mai de preferitü, decâtü cele de lemnü, din causă că aceste din urmă nu se potü conservä așa curate ca cele de ferü, afarä de aceea în ele se sporescü cu inlesnire ploșnițele, cari nelinlescücü pe omü și îi strică odihna de preste nôpte.

Fundulü séu basa patului e mai practicü a fi făcutü din tingi decâtü din scânduri. Scândurile împedecä mișcarea aerului prin așternutü. Așternutulü se fiä compusü din haine de acele, cari corespundü cu temperatura de preste anü. Hainele se pregätescü totü din acele stofe și substanțe, din cari se face și îmbrăcăminteä. Ele au sé ne scutescä corpulü de apăsăturile durërose ale patului, în somnü ne aparä corpulü de recelä și de influințele curentilorü de aerü. Pentru țeranulü economü celü mai bunü așternutü ar fi celü din paie de ovësu séu de grâu. Paiele suntü cunoscute ca rele conducëtore de căldurä, prin urmare ele nu lasä a se perde multä căldurä din corpü.

Paiele se aședä pe fundulü patului într'unü sacü séu saltea. Preste acesta in timpü de ernä se pôte întinde o țesäturä de pänurä, care se acopere printr'unü lepedeu (ciarșafu) de pänzä de inü séu din cânepä.

La unü așternutü completü se mai recere încä și o perinä umplutä cu përu de calü, ori cu pänuși scărmanate de păpușoiu.

Perina, care nu trebuie sé fiä de totü înaltä, are acelü folosu, că ține capulü cu ceva mai susü decâtü piciorële și celelalte părți ale corpului. Asta poziție mai înaltä a capului e tocma de lipsä, fiindcă în casulü contrarü, decä capulü ar fi mai josü decâtü corpulü, s'ar grämädü prea multü sânge în creerä și omulü s'ar tređi din somnü tãrbăcitü și cu dureri de capü, ba ușorü ar putë fi lovitü și de gutä.

Corpulü în timpulü dormitului se acopere cu vestiminte de stofe de acele, cari absorbü lesne gazurile și sudorile, apoi și cu de acele, cari ne asigurä căldurä. Pentru varä corespundü acoperemintele de pänzä, pentru primăvarä și tómnä suntü bune țesăturile de bumbacü, pe când ernä țeranulü trebuie sé recurgä la țolele de länä, cari fiindü förte călduröse prin ele ușorü trecü gazurile și evaporările din corpü. Pentruca țolele sé nu iriteze pielea cu asprimea lorü, le punemü peste lepedee de pänzä.

Perinile și acoperemintele pufoioșe umplute cu pene nu suntü potrivite nici cu poziția romänului economü și nici cu regulele igienice, pentrucă în ele se aflä multü aerü, care e rëu conducătorü de căldurä și nu permite ușorü trecerea evaporärilorü gäzöse ca cele de pänzä, de bumbacü sau de länä.

Dupäce acoperemintele de pene suntü förte călduröse, ele arü fi conveniabile mai alesü pruncilorü și celorü căduți în adëneri bëtränete, care au lipsä de multä căldurä.

Paturile și așternaturile destinate pentru odihnä și somnü de regulä au sé fiä aședate în partea mai indo-

sitä a odäilorü de durmitü ca sé nu ajungä nici lumina naturalä, nici cea artificialä asupra ochilorü, căci aceste conturbä odihna și somnulü ömenilorü cari dormü mai ușorü.

Femea harnică, care e concredütä cu conducerea casei se va îngrijü, ca așternutulü în tötä ziua diminëța sé fiä scormonitü și vestimintele lui aerisate. La tötä sëptëmänä hainele de patü, mai alesü albiturile, trebuie spälate și schimbate cu altele curate. Somnulü îndeplinitü în așternutü curatü este o adevëratä fericire pentru sănëtatea ori-cărui omü.

Nu-i consultä ca sé dörmä mai multe persöne laolaltä într'unü așternutü, căci gazurile cele multe, ce evaporëzä, imputescü aerulü celü respirämü și se perde mai multä căldurä din noi. Cu deosebire stricäciosü este dormitulü bäieților laolaltä cu persöne bëträne. In astfelü de casuri bäieții avëndü circulare a sângelui mai repede, corpulü bëtränü le detrage din căldurä și i släbește din puteri.

S. Stoica,
med. pensionatü.

Literaturä popularä.

Descântecü de vermü.

Se ia unü măcăuțü cu cërä la vërfü, care se învërte în jurulü locului, unde se crede a fi vermü. Adecä mai äntäiu se fierbe în o ulcică de 1/2 liträ o mänä de semință de cânepä bine alësä, ca adecä sé nu fie în dënsa vermü din semință — sé fiä sănätösä și curatä. Apoi se infierbëntä 9 petricelle în focü. Partea trupului, în care se crede a fi vermü, se acopere cu unü lințolü, iar de desuptü se aședä ulcica cu semința fiertä, în care se pune câte o petricică infierbëntatä și apoi învërtindü măcăuțulü în jurulü locului cu durerea la fiecare petricică — adecä de 9 ori — se descântä descânteculü următorü.

S-o luatü N. dela casä

Dela masä,

Sänätösü

Frumosü,

Cänd a fostü la mieđü de cale

S-o'ntälmitü c'o përä galbinä'n cärare;

Elü s'o plecatü

O-a rădicatü

Și o mändatü.

Dar n'o fostü përä galbinä.

Ci-o fostü verme galbinü

Verme roșu

Verme mierü

Verme negru

Verme albu.

N. a prinsü a se cändä

Și a sé däuli

Cu glasu mare până'n ceriu,
 Cu lacrimi până'n pământu.
 Nime'n lume nu l'o auđitū,
 Nime'n lume nu l'o vęđutū,
 Numai maica domnului
 Din pórta ceriului.
 Ea l'o auđitū
 Și Pa vęđutū
 La elu s'o 'ndreptatū
 Și l'o 'ntrebatū:
 — N. mândru și frumosū!
 Ce te cânti, ce te daulesci?
 Oh! maică sântă
 Cum nu m'oiu cântă,
 Cum nu m'oiu dăuli?
 Că m'am luatū dela casă
 Dela masă,
 Sănętosū
 Frumosū,
 Când am fostū la međū de cale
 M'am fálnitū c'o pęrá galbină'n cărare
 M'am plecatū
 O-am rădicatū
 Și-o am mńncatū.
 Dar n'o fostū pęrá galbină
 C'o fostū verme galbinū
 Verme roșū
 Verme mieru
 Verme negru
 Verme albu.
 — O N. mândru și frumosū
 Nu te cântă, nu te dăuli.
 Că eu pe scară de cęrá m'oiu sui,
 Apoi la tine oiu cobori
 Și vermi bine ți i-oiu alege,
 Bine ți i-oiu culege:
 Din perii capului
 Fața obrazului,
 Din sgârciulū nasului
 Din găuociulū ochilorū,
 Din vinele nărilorū,
 Din vinele urechilorū,
 Din vinele grumazilorū,
 Din vinele spatelorū,
 Din vinele peptului,
 Din vinele mńnilorū,
 Din vinele degetelorū mńnilorū,
 Din vinele pńntecelui,
 Din vinele șelelorū,
 Din vinele degetelorū piciórelorū,
 Din medua osului,
 Din fluorulū piciorului,
 Și iarăși i fi mńndru și frumosū,
 Cum te-a lăsatu fiulū meu Christosū.

Din povętnirile unui omū de școlă.

Omulū bunū trăiesce pentru alții, neuitându-și de sine; celū rēu și egoistulū, ca sē nu facă bine altora, se neglege pre sine.

* * *

Nu te încrede norocului, elū e ca muierea șiretă, îți nutresee ilusiile, ca sē se bucore mai tare, când vei ajunge prada desperărei.

* * *

In nęcasurī și nefericire nu învinui pre altulū: cugetă, că tu însu-ți poți fi celū învinuitū.

* * *

Când osńndesci pre celū ce ți-a greșitū, adă-ți aminte, că încă ești omū.

* * *

Când condamni, condamnă fapta rea, iar nu pre omū; omulū e fiulū pęcatului, și ca atare supusū slăbiciunilorū.

* * *

Uresee și încunjurā pęcatulū, elū e unū morbu, alū cărui veninū e dulce la aparință, urmările-i dăunóse însă le cunósci numai când aplicarea orī cărui medicamentū e zădarnică.

* * *

Luptă-te contra patimelorū cu bărbăția; când ai învinsū o patimă, vei avé linisceea celui ce a învinsū pre unulū dintre cei mai mari inimići ai sēi.

* * *

Când vrei sē înveninezi pre cineva cu limba, cugetă-ți, că instrumentulū de inveninare ți-e în gură și tu încă poți sē pieri de veninulū, cu care vrei a ucide pre altulū.

* * *

Când atacī cu vorba, cugetă, că loviturile limbei suntū mai grele decătū ale sabiei, căci acestea rńnescū trupulū, acele sufletulū și ranele sufletului de multe orī nici timpulū nu le póte vindecă.

* * *

Când impuți slăbiciunile altora, cugetă, că in aceea-ți vedesci slăbiciunile proprii.

* * *

Când vrei a corege pre celū greșitū, descopere-i greșelele cu vorbe blńnde; clevetindu-lū, cugetă că te faci asemenea celui ce ucide pre ascunsū.

* * *

Lucrulū e vięță; leneșulū e unū mortū viu.

* * *

A trăi multū și în o etate scurtă e măiestriā rară, căreia puținī sē dedică; mare parte a omenimei trăescū puținū și în etatea cea mai lungă.